

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ –
ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΥΠΟΥ
PROJECT

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ρόλος εκπαιδευτικού

- δρα ως συντονιστής και σύμβουλος, ως ένα πρόσωπο που ενεργεί στο παρασκήνιο
- δρα ως πόλος επικοινωνίας
- κινητοποιεί και στηρίζει
- εξομαλύνει τις δυσκολίες, δίνει νόημα και συνοχή στις προσπάθειες
- παρατηρεί, αξιολογεί
- προκαλεί ενδιάμεσες αναφορές προόδου σε όλες τις φάσεις της συνθετικής δημιουργικής εργασίας

Ρόλος μαθητή/τριας

Ερευνητής

Επιστήμονας

Διανοούμενος

Κυρίαρχος της
μάθησης

Ανάληψη εργασίας:

- ατομικά: από έναν/μία μαθητή/-τρια.
- συνεργατικά: από μικρή ομάδα μαθητών/-τριών με την προϋπόθεση ότι υπάρχει σωστός καταμερισμός ευθυνών και υποχρεώσεων.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ / ΣΤΑΔΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Οι συνθετικές δημιουργικές εργασίες
μπορούν να εκπονηθούν τόσο με
ερευνητικό τρόπο, όσο και ως πλήρως
ελεγχόμενες και **καθοδηγούμενες**
δραστηριότητες.

1. Επιλογή και εξειδίκευση του θέματος

Η επιλογή του θέματος προκύπτει μετά από κατάθεση απόψεων, συζήτηση με τους/τις μαθητές/-τριες και με βάση τους στόχους αλλά και τα ενδιαφέροντά τους. Ανάλογα με τον χρόνο διεκπεραίωσης της εργασίας καθορίζεται και ο βαθμός εξειδίκευσης του θέματος.

2. Προσδιορισμός των σκοπών και των στόχων

Με την ανταλλαγή απόψεων καθορίζονται και οι στόχοι της εργασίας, έτσι ώστε οι μαθητές/-τριες να μπορούν να προσδιορίσουν και το τελικό αποτέλεσμα που αναμένουν από τις προσπάθειές τους.

3. Καταρτισμός σχεδίου δράσης

Το στάδιο κατά το οποίο αρχίζει να πραγματώνεται το πλάνο εργασίας.

Προγραμματίζονται και οργανώνονται με λεπτομέρεια συγκεκριμένες δραστηριότητες, ο χρόνος, ο τρόπος εργασίας, ο ρόλος του κάθε μέλους κ.ά.

4. Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων

Οι μαθητές/-τριες αρχίζουν να υλοποιούν τις προγραμματισμένες εργασίες. Κατά τη διάρκεια της εργασίας, γίνονται διαλείμματα, στα οποία αναλύονται και συζητούνται τόσο η πορεία όσο και οι δυσκολίες που προκύπτουν και αναζητούνται λύσεις με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού.

5. Παρουσίαση του Project

Με την ολοκλήρωση των εργασιών οι μαθητές/-τριες είναι έτοιμοι/-ες να παρουσιάσουν το project στην ολομέλεια της τάξης, γραπτά ή προφορικά με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων.

6. Αξιολόγηση του Project

Επισημαίνεται ότι η αξιολόγηση θα πρέπει πάντα να έχει θετικό και υποστηρικτικό χαρακτήρα με στόχο να ενθαρρύνει τους μαθητές αφενός να αναλαμβάνουν συνθετικές δημιουργικές εργασίες, και αφετέρου να επιδιώκουν πάντα τη βελτίωση.

6. Αξιολόγηση του Project

Μερικά από τα κριτήρια που μπορεί να αξιοποιηθούν είναι:

- ✓ Τήρηση χρονικών και άλλων προδιαγραφών
- ✓ Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν ως προς την αντιπροσωπευτικότητά τους και ως προς το κύρος τους.

- ✓ Κύρος και αξιοπιστία μέσω υλικών και διαδικασιών που χρησιμοποιήθηκαν
- ✓ Ξεκάθαρα διατυπωμένα το θέμα, ο σκοπός και οι στόχοι
- ✓ Επιχειρηματολογία, ιδέες, πρωτοτυπία κ.λπ.
- ✓ Παρουσίαση
- ✓ ...

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΥΝΘΕΤΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

1. Επιλογή και εξειδίκευση του θέματος

Λαμβάνοντας υπόψη το Αναλυτικό Πρόγραμμα της Γ' Λυκείου, αλλά και τον διαχρονικό στόχο «Δεν ξεχνώ και Αγωνίζομαι» -ειδικότερα ενόψει της συμπλήρωσης 50 χρόνων από την Τουρκική Εισβολή του 1974-, οι μαθητές/-τριες αντάλλαξαν τις απόψεις τους για διάφορες θεματικές και καθόρισαν το θέμα.

1. Επιλογή και εξειδίκευση του θέματος

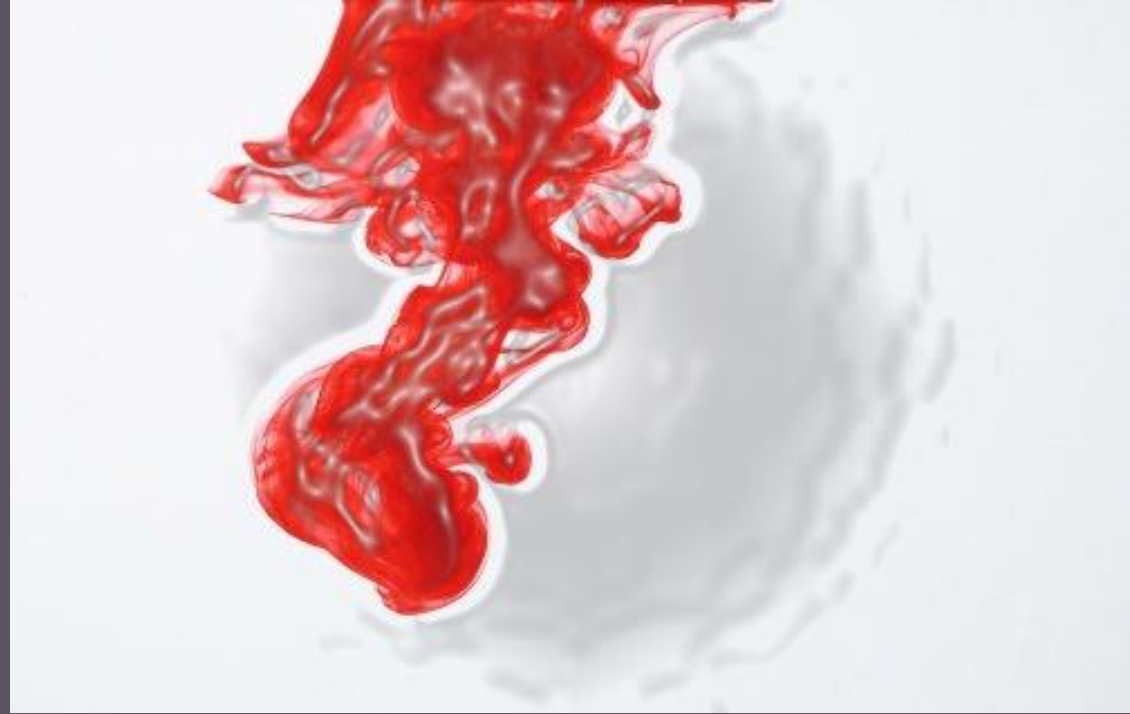
Προς διευκόλυνση των μαθητών/-τριών δίνεται ένα corpus κειμένων τα οποία συμπεριλαμβάνονται στα διδακτικά εγχειρίδια.

Σημείωση: οι μαθητές/-τριες έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν ποιήματα ή πεζά κείμενα δικής τους επιλογής

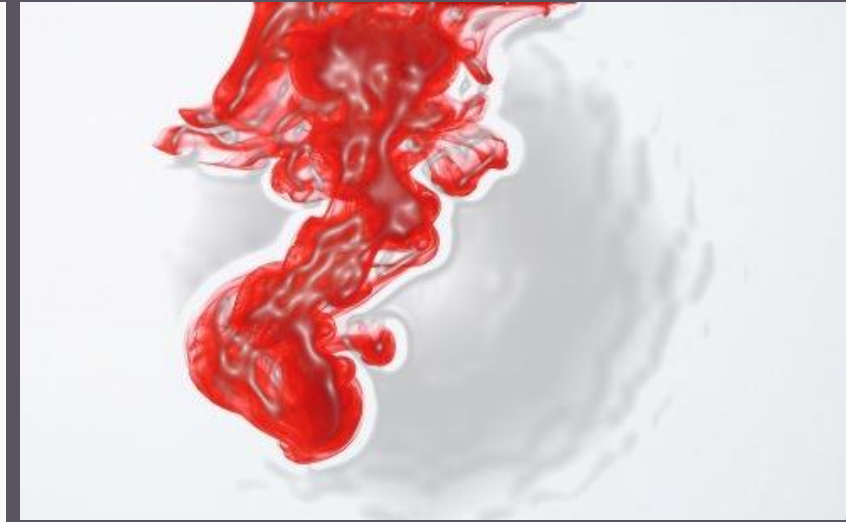

**ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΟΥ '74:
ΜΙΑ ΑΝΟΙΚΤΗ
ΠΛΗΓΗ**

Κείμενα

- Κ. Χαραλαμπίδης, «Στα στέφανα της κόρης του», «Παιδί με μια φωτογραφία»
- Κ. Μόντης, «Της εισβολής»
- Π. Μηχανικός, «Ονήσιλος»
- Μ. Πασιαρδής, «Φέρτε μου το παλιό δκιολίν»
- Παστελλάς, «Ο Φρύνιχος στην Αθήνα το καλοκαίρι του 1974»
- Ντ. Κατσούρη, «Προς αναγνώστη»

2. Προσδιορισμός των σκοπών και των στόχων

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Να κατανοούν τους τρόπους με τους οποίους τα ιστορικά γεγονότα επιδρούν στη ζωή των ανθρώπων, διαμορφώνοντας την ατομική/συλλογική συνείδησή τους.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

1. το ιστορικό πλαίσιο των λογοτεχνικών έργων: χρόνος, χώρος, ιστορικά γεγονότα, χαρακτήρες, οπτική γωνία
2. η επίδραση που ασκούν οι ιστορικές εξελίξεις στις πράξεις, τα αισθήματα και τις αντιδράσεις των ηρώων

2. Προσδιορισμός των σκοπών και των στόχων

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Να ευαισθητοποιούνται απέναντι σε κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά κ.ά. προβλήματα, παλαιότερα και σύγχρονα.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

1. τα κοινωνικο-ιστορικά προβλήματα που προσεγγίζουν τα λογοτεχνικά κείμενα
2. η σχέση του ανθρώπου με την κοινωνία και την ιστορία και ο τρόπος με τον οποίο αυτά επηρεάζουν τον άνθρωπο
3. σύγχρονα κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής του ανθρώπου

2. Προσδιορισμός των σκοπών και των στόχων

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

το περιεχόμενο και η ιστορικότητα θεμελιωδών αξιών και δικαιωμάτων του ανθρώπου (ελευθερία, ειρήνη, δικαιοσύνη, ισότητα), με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση -μέσα από τη μελέτη των λογοτεχνικών κειμένων- μιας κοινωνικά υπεύθυνης στάσης και αγωνιστικής συμπεριφοράς για ζητήματα που αφορούν σε θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και οικουμενικές αξίες

2. Προσδιορισμός των σκοπών και των στόχων

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

η «φωνή που μιλάει» (=ποιος είμαι ή τι είμαι εγώ που σας μιλώ) στα ποιητικά κείμενα:

- α. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εγώ» ή με το «εσύ»
- β. το ποιητικό υποκείμενο μιλάει με το «εμείς» ή με το «εσείς» (λ.χ. η μετάβαση από το «εγώ» στο συλλογικό «εμείς»)
- γ. το ποιητικό υποκείμενο υποβάλλει την παρουσία μιας περσόνας, μιας επινοημένης μορφής που μένει να ανιχνευθεί

2. Προσδιορισμός των σκοπών και των στόχων

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να αντιλαμβάνονται τη λειτουργία τους.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

1.σημασιολογικά σχήματα λόγου: (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, παρομοίωση, ειρωνεία, αλληγορία, προσωποποίηση, υπερβολή) και
2. συντακτικά σχήματα λόγου: (ανακόλουθο, υπερβατό, χιαστό, κύκλος πρωθύστερο, παρήχηση, ομοιοτέλετο, ομοιοκάταρκτη, επίταξη επιθέτου, επανάληψη, παραλληλία)

3. Καταρτισμός σχεδίου δράσης

Με βάση τους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας καθορίζονται συγκεκριμένοι άξονες στους οποίους θα επικεντρωθούν τα μέλη της ομάδας.

Θέμα:

«Η εισβολή του '74: Μια
ανοικτή πληγή»

Αποτυπώνεται μέσα από:

Τραγικές
συνέπειες της
εισβολής

Συναισθήματα
ποιητικού
υποκειμένου και
ηρώων

Σχήματα λόγου

Ρηματικό
πρόσωπο /
λειτουργία

Άξονας 1

✓ Οι τραγικές συνέπειες της εισβολής

Αναμένεται από τους/τις μαθητές/-τριες να μελετήσουν τα ποιήματα και να εντοπίσουν ποιες από τις συνέπειες της τουρκικής εισβολής αποτυπώνονται μέσα σε αυτά.

Εναλλακτικά: ανάλογα με τη σύσταση της ομάδας μπορούν να εξετάσουν τις συνέπειες είτε γενικά είτε μεμονωμένα.

Άξονας 2

✓ Συναισθήματα ποιητικού υποκειμένου

Αναμένεται από τους/τις μαθητές/-τριες να μελετήσουν τα ποιήματα και να περιγράψουν τη συναισθηματική κατάσταση του ποιητικού υποκειμένου και των άλλων προσώπων του ποιήματος.

Άξονας 3

✓ Κυρίαρχα σχήματα λόγου

Αναμένεται από τους μαθητές/-
τριες να εντοπίσουν ποια σχήματα
λόγου χρησιμοποιούν περισσότερο
οι ποιητές και πώς αυτά
λειτουργούν μέσα στο ποίημα.

ΑΞΟΝΑΣ 4

✓ Ρηματικό πρόσωπο
/λειτουργία.

Αναμένεται από τους/τις
μαθητές/-τριες να μελετήσουν
τα ποιήματα και να
εντοπίσουν τη φωνή που
μιλάει, το ρηματικό πρόσωπο
και να εξηγήσουν πώς αυτές οι
επιλογές λειτουργούν στο κάθε
ποίημα.

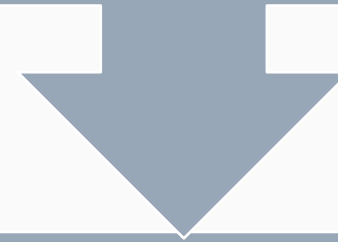
✓ Κατηγορίες στις οποίες μπορούν να διακριθούν τα ποιήματα:

- θρήνος για την πατρίδα και τους νεκρούς
- καρτερίας και αντίστασης
- οργής / καταγγελίας

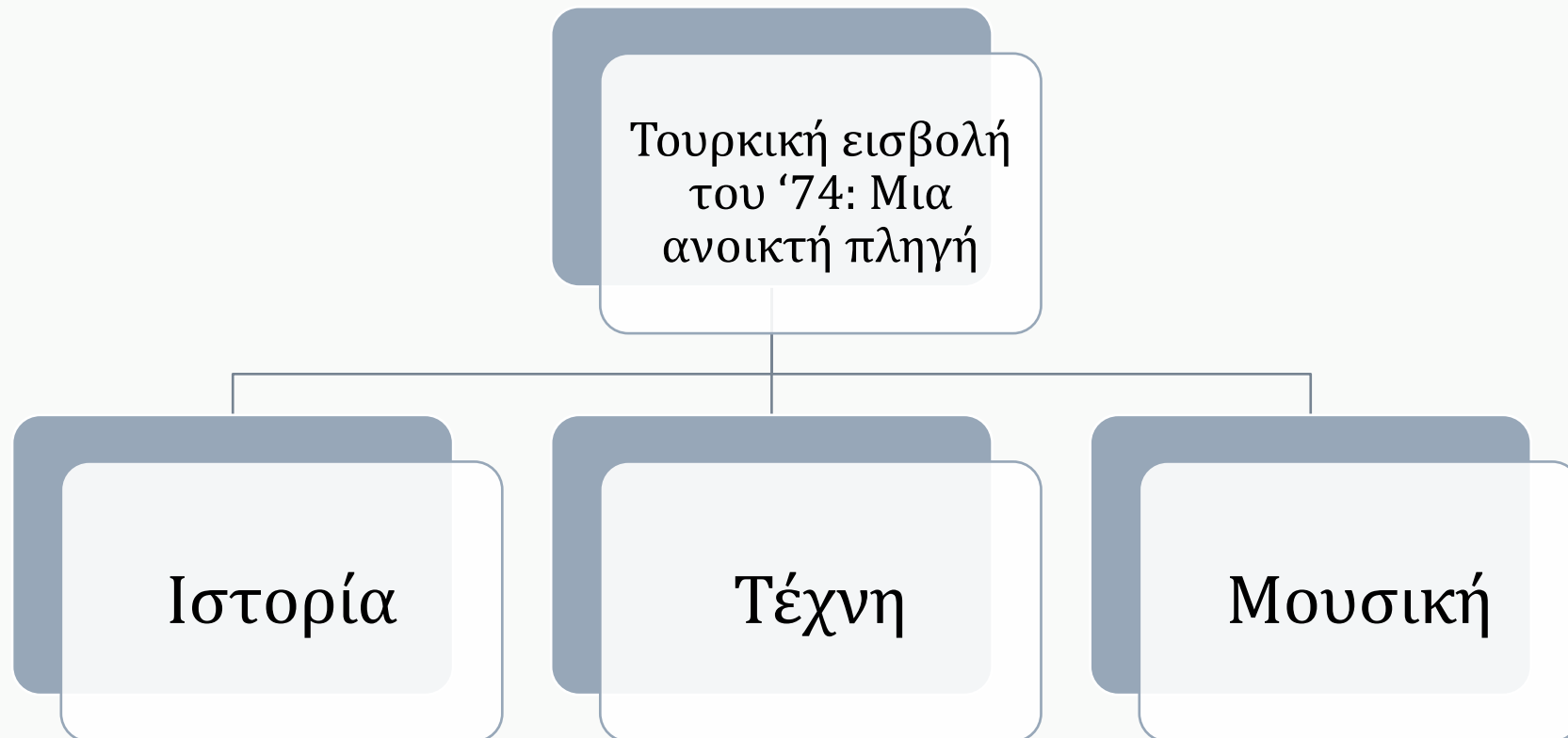
Διαθεματικό- τητα

Τα προγράμματα τύπου project αναπτύσσουν διαθεματικές δραστηριότητες. Έτσι επιτυγχάνεται όχι μόνο η ανάπτυξη νέων γνώσεων αλλά και στάσεων και δεξιοτήτων.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο μπορούν να ανατεθούν διάφορες δραστηριότητες σε μια ομάδα μαθητών

Παράδειγμα οριζόντιας διεπιστημονικότητας:

Παραδείγματα δημιουργικών
εργασιών στο πλαίσιο της
διαθεματικότητας:

- ✓ Συνέντευξη από έναν πρόσφυγα
- ✓ Φωτογραφικό υλικό για κολάζ
- ✓ Τραγούδια εμπνευσμένα από το τραγικό γεγονός
- ✓ Έργα τέχνης εμπνευσμένα από το τραγικό γεγονός

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Frey, K. (2002). *Η «μέθοδος Project»*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη Α.Ε.
- Αλαχιώτης, Ν. (2002). «Διαθεματικά ενιαία πλαίσια σπουδών», *Εκπαιδευτικά Θέματα*, 1-6
- Παπανδρέου, Α. (2001). *Μέθοδος της διδασκαλίας (β' έκδ.)*. Αθήνα: Γρηγόρη
- Δημητρίου-Χατζηχρίστου, Χρ. (2011). *Οργάνωση και κατασκευή διαθεματικών εργασιών τύπου project*. Λευκωσία: ΥΑΠ, ΥΠΑΝ
- Ταρατόρη-Τσαλκατίδου, Ε. (2007). *Η μέθοδος Project στη Θεωρία και στην Πράξη*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη

